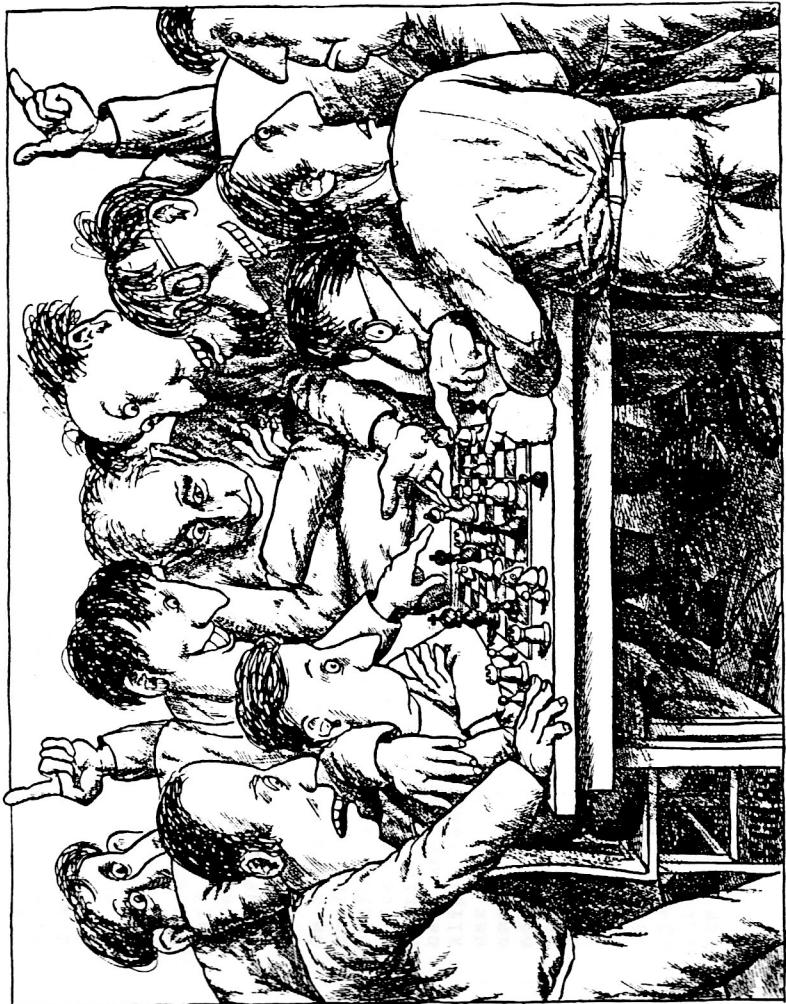

"Entusiasten"

Klubbavis for
Fredrikstad Schakselskap

Nr 1 / 1993

Bidra til et aktivt sjakkmiljø!

KJÆRE SJAKKENTUSIASI!

Velkommen til det første nummeret av klubbavisen for Fredrikstad schaksekskap!

Ansvarlig for dette nummeret:

Helge Jansson
Finn Løvfold
Odd B. Johansen

Som du ser er innholdet i de første utgaven variert, men foreløpig er det lite stoff hentet fra spill i klubben. Vi ønsker å komme stertere tilbake her.

Hva ønsker klubbens medlemmer? Vi er takknemlig for forslag til forbedringer. Hva slags stoff synes dere avisabør ha?

Om avisas blir en enmannsaffære vil den raskt dø. Derfor; send inn bidrag! Alt er velkommen; interessante partier i eller utenfor klubben, analyser, problemer, utklipp, tegninger, sjakkvitser, osv. Jeg er sikker på at særlig klubbens eldre medlemmer sitter inn med mye stoff som er av interesse for oss andre.

Vi håper at avisas skal bli en inspirator for et levende sjakkmiljø, og at medlemmene vil bruke den aktivt. Kom igjen!

Helge Jansson

Denne turneringen holdes hver vår for barneskole-elever i Fredrikstad distriket. Turneringen er enestående fordi vi har anledning til å dele ut så fine premier. Vinneren får en pengepremie på 600 kr og en flott pokal i ekte sølv. I tillegg blir navnet til vinneren gravert inn i en stor vandrepokal. Før denne turneringen hadde pokalen til sammen 5 navn. Den må vinnes tre ganger før å bli til ødel og eie. Også andre og tredje mann får pengepremier og sølvpokaler.

Søndag 14. februar kjempet 17 barneskolelever om de gjeve premiene. De som hadde funnet veien til Folkets Hus, store sal fikk oppleve en morsom turnering med mange små sjakktaletenter. Spenningen var spesielt knyttet til om Øivind Jervan kunne klare å vinne pokalen for tredje gang og dermed vinne den for godt. Øivind måtte denne gangen se seg slått av sin klassekamerat Si Tran.

Resultatene ble:

1. Si Tran 5.0 p
2. Stein A. Sæther 5.0 p
3. Øivind Jervan 5.0 p

Rekkefølgen ble avgjort ved kvalitetspoeng.

I Miniputtklassen, som hadde egen premierung, ble rekkefølgen:

1. Erlend Flestjø
2. Ole M. Stabbetorp
3. Hanne Jervan

Fredrikstad Schakselskap er 90 år!

STIFTELSEN. Fredrikstad Schakselskap ble stiftet 21. januar 1903. selskapets første styre ble:

Viseformann: John Simonsen
Kasserer: Finn Sørensen
Sekretær: Douglas Johansen

Pussig nok ble det samme dag født en gutt som skulle bli en av de sterkeste spillere som klubben har fostret til dags dato: Erik Madsen.

Selskapets første spillemøte ble holdt den 26. januar på Victoria Hotel, men selskapet ble offisielt stiftet på Britannia Hotel som ble fast spillested.

I 1905 ble det spilt et kamp mot Drammen som FSS vant. Det første klubbmesterskapet ble spilt i 1904 og avsluttet i 1905. Fritz Wilberg vant turneringen og er altså klubbens første mester.

Norgesmesterskapet i sjakk ble i tilknytning til 30 års Jubileet i 1934, arrangert i Fredrikstad. Også i 1948 og 1953 ble Norgesmesterskapet arrangert i Fredrikstad.

SAMMENSLUTNINGEN.
På medlemsmøte den 1.12.59 i sjakklubben "64" ble det enstemmig vedtatt å slutte seg sammen med Fredrikstad Schakselskap. På generalforsamlingen 15.12.59 ble det besluttet at navnet skulle være Fredrikstad Schakselskap. Leif Sørensen ble valgt til formann.

BREDDE UTEN TOPPER.
I jubileeumsåret 1993 kan vi si at vi har en god bredde i klubben, men vi mangler toppene når det gjelder spillesytre. Vi er nå den 3dje største sjakklubben

i Norge med ca. 75 medlemmer, bare Oslo Schakselskap og Stjernen er større.

IGJEN EN STORKLUBB?

Vil Fredrikstad Schakselskap igjen bli en storklubb når det gjelder spillesytre? Mye tyder på det. Vi har mange lovende yngre spillere på 10 år og også eldre spillere som utvikler seg bra. Yngste spiller i mesterklassen er bare 14 år og er vel i dag den mest lovende sjakkspiller vi har. Det har vært drevet sjakkopplæring på St.Croix skole med barn 1 alderen 8-12 år, og vi får stadig rekruttert nye spillere til klubben derfra.

JUBILEUMSÅRET.
Hva vil skje i jubileeumsåret? Vi skal ha en hurtigsjakkturnering den 6. juni med 30 min. betenkningstid. Vi har søkt om en stor MASTER GRAND PRIX turnering den 17-19. september. Vi planlegger en simultansjakkoppvisning mot Simen Agdestein på Nygårdspllassen i løpet av juni. Vi kommer også til å holde en jubileumsturnering for lagsjakk med 5 manns-lag. En jubileumsfest er også under planlegging til høsten. På ungdomssiden skal det holdes 6 BARNAS GRAND PRIX turneringer i jubileumsåret. De 2 første er allerede godt kjent av Norges Sjakkforbund og skal avvikles 28. februar og 2. mai.

PUBLISTET.
Den omtalen som vi kommer til å få i Fredriksstad Blad og Demokraten kan føre til en oppblomsting av interessen for sjakklubben.

Dans Døther

Lars Døther

Verdensmestre i Sjakk.

Wilhelm Steinitz (1836-1900)

Verdensmester 1866-94

edé var forstyrret i egen favor. Dette forsøkte Steinitz å oppnå ved å samle varige små fordeler som etter hvert ville gi en avgjørende fordel. Først da var forstyrrelingen tilstede for de glitrende kombinasjoner som kunne avgjøre et parti med ett slag.

Hans angrep var bygget opp etter en nøyne plan. Når han endelig slo til, var motstanderens posisjon uten forsvar. Disse ideene danner grunnlaget for teorien om det posisjonelle spillet, som er selv hjørnestenen for stormestespillet i dag.

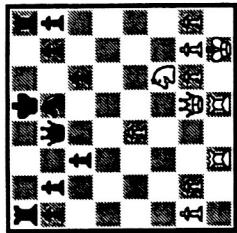
Steinitz var hovedarkitekten som omdanninga av sjakk fra romantikkens kjerlighet til dens klassiske utforming, han la fundamentet for den moderne sjakkvitenskap. Som en kjent sjakkspiller har sagt: "...This little man has taught us all to play chess." Dette partiet er hentet fra Hastings turneringen i 1895 og er en av de virkelig store perler i sjakkhistorien.

Gioco Piano (Italiensk)
W. Steinitz - C. von Bardeleben

1.e4, e5 2.Sf3, Sc6
3.Lc4, Lc5 4.c3, Sc6
5.d4 exd4 6.cxd4, Lb4+
7.Sc3, d5 8.exd5, Sxd5
9.0-0, Le6 10.1g5, Le7
11.Lxd5, Lxd5 12.Sxd5, Dxd5

vinnes uten at balansen aller-

13. Lxe7, Sxe7 14. Te1, f6
15. De2, Dd7 16. Tac1, c6

Etter 16...c6

Bindingen i e-linja er ubehagelig. Sort kan ikke rokere, han forsøker derfor å få kongen bort fra sentrum. Steinitz holder fast ved prinsippet om at den som har fordelen må angripe.)

17. d5!, cx5 18. Sd4, Kf7
19. Se6, Thc8 20. Dg4, g6
21. Sg5+, Ke8

etter 25. Txe7+

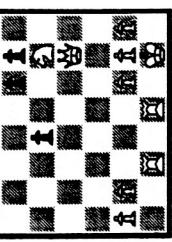
(På en usportslig måte forlot Bardelien spillehallen på dette tidspunktet. Han slapp på denne måte å gi opp Partiet. Steinitz demonstrerte deretter for tilskuerne den fantastiske finalen på kombinasjonen)

25....Kg8 26. Tg7+!, Kh8

(Hvis 26..., Kf8, så 27. Sh7+, Kg7 med dronningfangst.)

27. Dh4+, Kxg7 28. Dh7+, Kf8
29. Dh8+, Ke7 30. Dg7+Ke8

Erik Madsen En markant spiller!

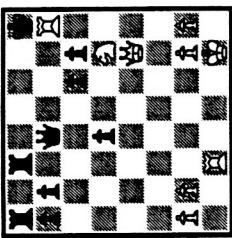

Etter 21...., Ke8

22. Txe7+!!
(Innledningen til kombinasjonen som gjør dette partiet uddelig. A ta tårnet vil være fatalt for sort, f.eks.
22...Dxe7 23. Txg8+, eller
22...Kxe7 23. Te1+, Kd6
24. Db4+, Kc7 25. Se6+, Kb8 26.
Df4+. I løpet av mange trekk er praktisk talt alle hvits offiserer truet og hvit blir truet med matt på 1. raden!)

22...Kf8! 23. Tf7+, Kg8
24. Tg7+, Kh8 25. Txh7+

Sluttstillingen

etter 16...c6

Bindingen i e-linja er ubehagelig. Sort kan ikke rokere, han forsøker derfor å få kongen bort fra sentrum. Steinitz holder fast ved prinsippet om at den som har fordelen må angripe.)

17. d5!, cx5 18. Sd4, Kf7
19. Se6, Thc8 20. Dg4, g6
21. Sg5+, Ke8

etter 25. Txe7+

(På en usportslig måte forlot Bardelien spillehallen på dette tidspunktet. Han slapp på denne måte å gi opp Partiet. Steinitz demonstrerte deretter for tilskuerne den fantastiske finalen på kombinasjonen)

25....Kg8 26. Tg7+!, Kh8

(Hvis 26..., Kf8, så 27. Sh7+, Kg7 med dronningfangst.)

27. Dh4+, Kxg7 28. Dh7+, Kf8
29. Dh8+, Ke7 30. Dg7+Ke8

Erik Madsen En markant spiller!

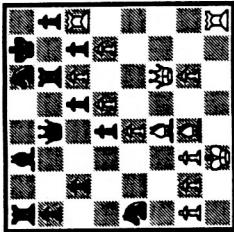
Fredrikstad Schakselskap har i gjennom tidene hatt mange spillere som har satt spor etter seg. En av de mest markante er Erik Madsen. Han var pussg til Fredrikstad Schakselskaps stiftelsesdag som var 21. januar 1903. - Altså for 90 år siden.

Erik Madsen begynte å hevde seg omkring 1920-21. I 1923 vant han lekende lett 1. premie 1 klasse 2 i Norgesmesterskapet i Oslo. Siden var han blant Norges sjakkforbunds beste representanter i mestre og landslagsklassen (nå eliterlassen) med mange topplasseringer i norgesmesterskap, nordiske turneringer og landskamper. (gir hvit partiet "fransk" karakter.)

4. Lc4
(Hvit ofrer tempo for å drive springeren vekt fra sentrum.)
4...-Sb6 5. Id3-d5
6. Le3-Sbb8d7 7. Sr3-Le7
8. Sbd2-0-0
(gir hvit på kongefløyen)

Erik Madsen var også en av landets beste blindspillere. Også når det gjaldt postsjakk tilhørte han i mange år landets elite.

9. h4-f5 10. Sg5!

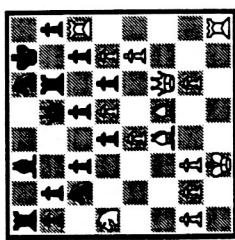
etter 10.Sg5!

(På f4? følger selvfolgelig Dh5!)

10.-Lxg5 11.hxg5-g6
12.Df3-De7 13.Th6-Tf7
14.0-0-Sf8 15.Th1-Sb7
16.g4!-Sb6 17.Sb3-c6?

(Nå er c6 feil. a5 er nødvendig)

18.Sa5!

(Stenger foreløpig alle tiltak på droningfløyen, idet svart må gjøre de forberedende trekk Ld7 og Sc8 før han kan foreta seg noe. I mens kan hvit spille gxfs etterfulgt av c4.)

18..-Sa4 19.Ld2!-b6?

svart får ingen glede av dette bondeofferet, da det hvite angrepet slår igjenom.)

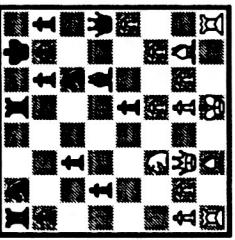
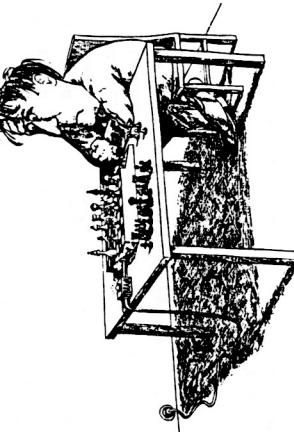
20.Sxc6-Dc7 21.9xf5-Dxc6
22.f6!-Dd7

Sluttstillingen.

(Svart har ingen forsvar mot g6.)

Kommentarer ved Erik Madsen.

Odd B. Johansen

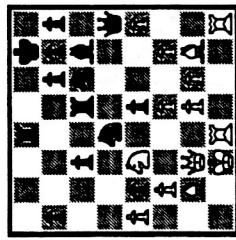

Datasjakk!

Jeg regner med at mange i klubben har sin egen sjakkmaskin. Sjakkprogrammene har etterhvert oppnådd en betydelig spilleskyte. Noen og enhver har fått seg en skikkelig nesestyrer av disse.

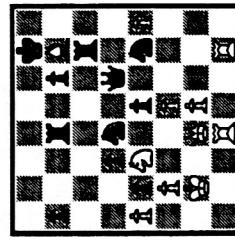
etter 14...Re8

15.a4.b4 16.Sb1.Sbd7
17.Sd2.Te6 18.b3.Td8
19.Lb2.Lg6 20.Sc4.Sd5
21.0-0-0.S7f6

etter 14...Re8

"DEEP THOUGHT" slo superstørmeisteren Bent Larsen i en turnering for stormesterne i Long Beach 1989. Programmet tok 1. plass sammen med GH Tony Miles.
Når vil et sjakkprogram slå verdensmesteren?

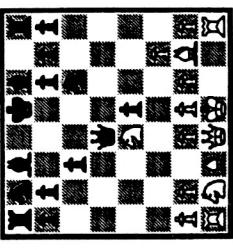

Partiet under viser hvordan "DEEP THOUGHT" slo superstørmeisteren Bent Larsen i en turnering for stormesterne i Long Beach 1989. Programmet tok 1. plass sammen med GH Tony Miles.
Når vil et sjakkprogram slå verdensmesteren?

Bent Larsen - DEEP THOUGHT

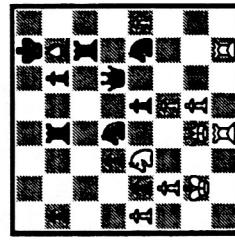
American Open, Long Beach
1989Reversert Siciliansk i
Engelsk Åpning

1.c4.e5 2.g3.Sf6
3.Lg2,c6 4.Sf3.e4
5.Sd4,d5 6.cxd5.Dxd5
27.94.hxg4 28.Thg1.c5
29.fxg4.Sxg4 30.Lxg7,Tg6
31.Dd2.Td7

etter 21...S7f6

7.Sc2,Dh5 8.h4.Lf5
9.Se3,Lc5 10.Db3,b6
11.Da4,0-0 12.Sc3,b5
13.Dc2,Lxe3 14.dxe3.Te8
35.Dxd1,Rg3

Partiet under viser hvordan "DEEP THOUGHT" slo superstørmeisteren Bent Larsen i en turnering for stormesterne i Long Beach 1989. Programmet tok 1. plass sammen med GH Tony Miles.
Når vil et sjakkprogram slå verdensmesteren?

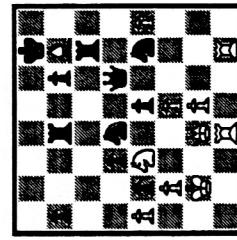
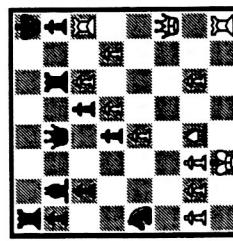
etter 22..-Dd7

(Det truer 23.Lxg6-Sxg6
24.Txg6-hxg6 25.Dh3 med udekket
matt.)

23.Dh3!

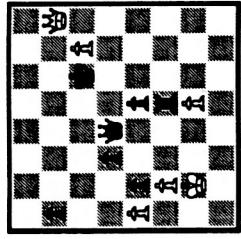
(Avgjørende!)

23...-Lb7 24.Lxg6-Sxg6
25.Tg6+-Kh8 26.Tgh6-Oppgitt.

Partiet under viser hvordan "DEEP THOUGHT" slo superstørmeisteren Bent Larsen i en turnering for stormesterne i Long Beach 1989. Programmet tok 1. plass sammen med GH Tony Miles.
Når vil et sjakkprogram slå verdensmesteren?

39. Sf8+, Kh8 40. h5, Dd5
 41. Sg6+, f x g6 42. hx g6+, Kg7
 43. Dh7+, Kf6
 Oppgitt!

Humor på brettet.

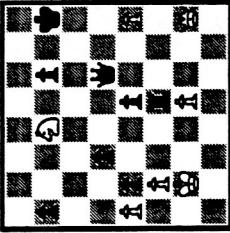
Georg Marco og "Tårn Gambitten"

(Av Finn Løvfold)

Vårt kjære sjakkspill kan lett bli veldig alvorlig. Med hånden på hjertet; det er sjeldent vi smiler eller ler når vi sitter over brettene våre. Og sjakk litteraturen den er saklig og spennende, men sjeldent morsom.

Derfor er det artig at det innimellom virkelig finnes humoristisk sjakk i bokkribentene. Georg Marco het redaktøren av "Wiener Schachzeitung" på begynnelsen av 1900-tallet. Han var en solid spiller også, 1 turnering i Wien 1903 ble han nr. 3 etter Tschigorin og Marshall, foran bl.a. Pillsbury, Maroczy, Mieses og Schlechter.

Sluttstillingen.

etter 35. .... Tg3
 36. Dd6, Kxg7
 37. Sd7, Te3 38. Dh2, Kh7

Tårngambitt

(Spilt 1.-15. januar 1906, med en betenkningstid på 24 timer for 2 trekk!)

Harun Tar-Raschid - Marabout
 Hvit uten tårn h1

Kommentarer til partiet er tatt fra "Sanzibar tidende", og er hovedsaklig av Harun Tar-Raschid.

1. h2-h4
 dette trekk, oppfunnet av meg, er genialt. For det første fordi det innleder tårngambitten som stammer fra meg, og for det andre fordi tårnet øyeblikkelig kan komme i spill, hvis det hadde vært tilstede.

1. - , d7-d5

I "Legekunstens bok" av Abd-el-Mek (forfattet i Harun al Raschids tider) står denne læresetning: "Den som lider av sykdom, kan kureres best med lek."

"Spill sjakk!" er legens råd og fingerpekk.
 "Fordyp din sjel i sjakkens tusen sider..." som medisin mot alskens kval og kvideble spillet solgt på Mekkas apotek!

Araberne erfaring var at spillet - det edde chatrandch - lindret smerten mere enn noen salve, noen urt og pille.

Den gamle kunne kunsjen å kurere.
 Jeg foreslår at denne edde leke Igjen bør kunne fås på apotelet!

(André Bjerke)

Georg Marco og "Tårn Gambitten"

(Av Finn Løvfold)

2. Sg1-h3
 Dette trekk utnytter konsekvent den fordelen som den åpne h-linjen frembyr, fordi ettersom tårnet på h1 slett ikke er tilstede, kan springeren heller ikke sperre dets utgang.

2. - , d5-d4
 3. c2-c3, d4-d3
 en bløff, men jeg lar meg naturligvis ikke bløffe og trekker selvfølgelig.

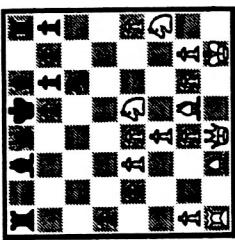
4. e2xd3!, Sb8-c6
 5. Lf1-e2, Sc6-d4
 Nok en bløff, og en meget genial. Sort vil gi meg en isolert trippelbonde, hvilket naturligvis ikke bekymrer meg det minste. Jeg kan bare nok en gang understreke at en trippelbonde overhodet ikke skader, hvis man derved vinner en offiser.

6. c3xd4, b7-b5
 7. Sb1-c3, Sg8-f6
 8. 0-0, b5-b4

Det synes kanskje merkelig på mange, men det forekommer meg at sort her legger grunnlaget for den kommende sextuppebonde og derved for tapet av partiet.

9. Sc3-e4
10. b2-b3, c5-c4
11. b3xc4, a7-a5

9. -c7-c5
10. b2-b3, c5-c4
11. b3xc4, a7-a5

anstrengelse. Men ved det neste trekk merket jeg hvorfra denne forandringen kom fra. Jeg lot vinduet lukke, med den følge at jeg fra da av hele tiden spilte det sterkeste trekket.

14. -Sf6-d7

15. Ta1-e1, La6-b7

16. Sh3-g5, h7-h5

16. Se4-c3

Den eneste fortsettelse som gjør hvits minimale stilling-fordel gjeldende. Hvit vil naturligvis ikke under noen omstendighet oppnå sin trippel-bonde.

17. -f7-f5

18. Sc3-d5, Lb7xd5

19. c4xd5

Dette er den kolossale fordel som hvit har oppnådd, en kvadrupel-bonde og tre åpne linjer som det hvite tårn fritt kan velge mellom av hele sin hjertenslyst.

19. -Th8-h6

20. La3-c5, a5-a4

21. b3-b4, a4-a3

22. f2-f4, e7-e5

12. -b4-b3

12. a2xb3

Etter 11. -a7-a5

12. Dd1-c2

Dette trekk har Wiener-mesteren Marco røpt for meg under den strengeste fortrølighet. Jeg ville nå prøve det, men det vil jeg aldri mer. Jeg liker det ikke, det er heslig.

12. -b4-b3

13. -Lc8-a6

14. Lc1-a3

Jeg kunne også slått en-passant, men sjølvet sett dette svake trekk, men sjølvet hadde påvirket meg. Jeg var så utmattet av den balsamaktige sjøluft at jeg var helt ute av stand til en intensiv åndelig

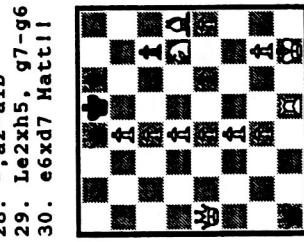
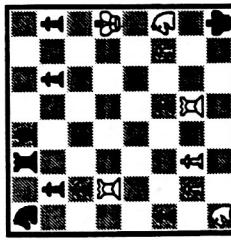
partiet er bemerkelsesverdig. Først en dobbeltbонde, så en trippelbonde, en kvadrupel-bонde, kvintupelbonde og tilslutt en sextupelbonde, fem åpne tårnlinjer og dobbeltavdekkersjakkatt. Men kan man ikke forlange av et menneske. Jeg tror at jeg med rette kan være stolt av dette parti.

Sjakk-komposisjoner.

Dette er en egen gren av sjakk som er lite aktuell i klubbammenheng, men det er kanskje likevel noen i klubben som morer seg med dette. Om noen pusler med egne komposisjoner, vil vi gjerne trykke disse i klubbavisa.

Følgende komposisjon er laget av den amerikanske problemisten Loyd i 1885 som svar på et veldig mål med en venn. Vennen påsto at han alltid ville kunne analysere seg til fram til hvilke brikker som satt den endelige matten. Som reaksjon på dette tilbød Loyd å lage en oppgave hvor vennen skulle finne fram til hvilken brikke som mest sannsynlig ikke satte matt! Den brikken vennen valgte var paradoksalt den som satte matt. Et du i stand til å løse oppgaven?

Hvit trekker og setter matt 1 fem trekk.

Sluttstillingen!
Når det gjelder oppsamling og utnyttelse av minutløse fordeler, synes jeg dette

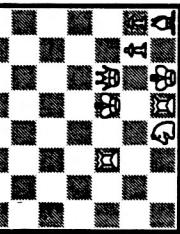
Svar i neste nummer av klubbavisa.

Julestemningen som forsvant

Av Finn Levfold

Julen 1992 var nær ved å bli en katastrofe her i huset vårt. Og alt var min skyld. Jeg knurret truende til alle som nærmest seg meg og sjakkbrettet, og ribben ble innstatt mens jeg speidet etter brikkene med blodskutte øyne. De andre rundt bordet skotet forferdet bort på meg.

hva var årsaken til denne fryktelige forandringen av den ellers så fredsmomelige husfar? Jo - jeg hadde nettopp fått desember-nummeret av "Chess Montly", og hengt meg fullstendig opp i en av Hugh Courtneys "julenøtter". Alle mine forøk på å løse den ene oppgaven var fængst, og jeg var dømt til å vente helt til februar-nummeret for å få løsningen.

Velbekomme- og værsågod bli gær'n!

kene hadde hatt- og etter enda to minutter hadde de til og med funnet ut hva det siste trekket måtte ha vært. Så nå er det din tur. Kan du forklare?

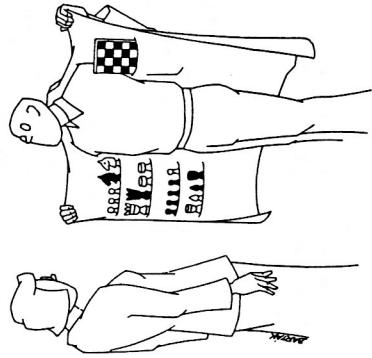
1. Hvilkken brikk må ha vært hvite og hvilke sorte?
2. Hva må det siste trekket ha vært?

Altså: Du kan velge brikkenes farge helt fritt, men ikke forandre deres posisjon. Lösningen avhenger av om du finner en lovlig stilling. Hvis du f.eks. finner frem til en stilling hvor en av kongen står trippel-siakk, må du tenke vidre. Og det er bare en løsning.

Hugh Courtneys "julenøtter". Alle mine forøk på å løse den ene oppgaven var fængst, og jeg var dømt til å vente helt til februar-nummeret for å få løsningen.

Her er den, men OBS! Advarsel! Du er herved advarst om at du kan bli fullständig tussete under forsøkene på å knekke denne "nøtten".

"Da de kom hjem, ble David og Joe overrasket over at lille Bess hadde bestatt seg for å friske opp onkel Georg's sjakkspill med det nye farge-skrinet sitt, og hun hadde malt alle brikkene lysrøde! "Jeg har sett alle brikkene tilbake på brettet akkurat der de sto!" fortalte hun stolt. "Jøss!" sa Joe leende. "Vel, vi får se om vi kan finne ut hvilke brikker som må ha vært hvite og hvilke som må ha vært sorte. Så får vi etterpå se om vi hadde rett når vi vasker av den lysrøde malingen." "God ide," svarte David.

Etter ti minutter hadde de funnet ut hvilke farger brikkene hadde.